

16 OLVASÓ TÖMEGEK

Egyre szélesebb hullámokat vet, óráról-órára növekedést mutat az olvasómozgalom. Nem véletlen ez, hanem természetes kielégülése annak a hatalmas kultúr- és különösen könyvéhségnek, amely egyre követelőbben nyilvánul meg városban, falun egyaránt. Decemberben még csak néhány nagyüzem könyvkéntjéről számolhattunk be, ma pedig már

országos mozgalomról vannak szó.

A Ganz Hajó könyvtárának a novemberi ankét előtt még csak 320 tagja volt. Májig ez a szám több mint kétszeresére, 680-ra nőtt. De még jellemzőbb a MAVAG példája, ahol könyvismertető ankét sem volt és mégis a decemberi 356-ról 671-re emelkedett az olvasók száma. A *Kis-text*-ben az utolsó három hét alatt 110 új könyvtári tag jelentkezett. Ezek nem különleges kivételek, hanem csupán kiragadott példák a sok közül. Egyre kevesebb az olyan üzem, ahol még nem indult meg ez a nagyszerű folyamata. Sok helyen, hogy biztosan hozzájárulnak egyes könyvekhez, előjegyztetik magukat a dolgozók. A Magyar Pamutipar-ban például több mint félszáz az előjegyzés a Nagy Futószalag-ra, a *Marvánalkalmazott Szakszervezet* könyvtárában pedig lehetőlen hozzájutni a Kárpáti Ranszódához, pedig 60 kötete van belőle a könyvtárnak. Több mint ötezren olvasták két hónap alatt az olvasómozgalom könyveit a *Fővárosi Könyvtárban*.

Az üzemek eredményei mellett nagyszerű képet nyújt a vidék is. Pedig ott még később indult az olvasómozgalom és lényegesen nehezebb körülmények között.

November—decemberben kezdte meg a népművelési minisztérium az olvasómozgalom vidéki szervezését. 54 faluba — jórészt kis, eldugott helyekre mentek le

a magyar írók könyvismertetőjét

tartani. S ahogy megérkeztek, azt kellett látniok, hogy szűknek bizonyulnak a faluk legnagyobb helyiségei, kevésnek a magukkal hozott könyvek. *Büdszentmihályon* olyan nagy volt az érdeklődés, hogy előre meg kellett szabni az egyes szervezeteknek, tanyáknak: mekkora létszámmal vehetnek részt az ankéton. Így is több, mint ötszázan halgatták az előadást. *Szerencsen* 400 halgató előtt ismertette az előadó Iljin. Nagy futószalag című könyvét, *Hajduböszörményben* pedig 900 főnyi tömeg ismerkedett Petőfi irodalmi verseivel. És csaknem mindenütt voltak hozzászólások is. Az egyik azért dicsegte az olvasómozgalomról, mert „nemcsak eljuttatja, hanem meg is magyarázza a falusi embernek a könyvet”. *Büdszentmihályon* tizennyolc felszólaló volt. A vasszécsényi termelőszövetkezet kultúrfelelőse azt hangsúlyozta, hogy a könyvekben a jövő képének a körvonalait is látni akarják. A kislétai Mikó János felszólalása a megváltozott élet egyik érdekes jelére mutatott: „Ezelőtt is járt író a gencsi kastélyban — mondta —, de nem a néphez, hanem az urakhoz.” Sok helyen hangzottak el versenykihívások. *Decsen* őszinte sajnálattal jelentette ki az egyik újságza: „Az a kár, hogy nem minden héten tartanak nálunk előadást.” Sok-sok olvasó kívánságát tolmácsolta ezzel s rámutatott egyben a természetes szükségletként jelentkező, hatalmas kultúrigényre is.

Ma már ott tartunk, hogy sok esetben akadályá válik a könyvhiány.

Ezen kesereg a Ganz Hajó könyvtárosa, ezért cserélgetik egymásközt egyes textiles üzemek a könyveket átmeneti megoldásként. Vidéken is csaknem mindenütt kevésnek bizonyultak a leküldött könyvek Pécsvaradon például 150 olvasó részére csupán egy kétszáz kötetes alapkönyvtár áll rendelkezésre s ez még a jobbik eset. Sok olyan könyvtárunk van, ahol egyik napról a másikra meghaladta az olvasók száma a könyvtár állományát. Vidéken minden felsőbb irányítás nélkül spontán alakultak olvasókörök. *Parádon* például maguk az olvasók szerveztek öt olvasókört. Es rengeteg hasonló esetről tudunk. Az egyik faluban utcák közös olvasását szervezik, megint másutt házankint, sőt családonként alakulnak olvasókörök. Hiány mutatkozik már az előadókban is. Olyan nagy tömegben jelentkeznek ankét-rendezési kérésekkel, hogy az Írószövetség már összes előadói mozgósításával sem képes ellátni ezt a munkát. Eppen ezért a jövőben szakszervezeti funkcionáriusok is vezetni tognak ankétokat. Kicsi ma már az eddigi központi apparátus (az összes üzemek olvasómozgalmával például a gyakorlatban egyetlen ember foglalkozik a SZOT kultúrosztályán) s ezért természetesen nem mindig kielégítő az irányítás, az ellenőrzés.

Olyan hiányosságok ezek, amelyek éppen a mozgalom minden várakozást felülmúló eredményeiből következnek. Abból, hogy a mozgalom rohamos tempóban hagyta maga mögött a szervezés és a könyvkiadás kezdeti kéréseit. Ez a fejlődés azonban nem teljesen egységes. Még mindig vannak olyan üzemek — ha kis számmal is — ahol nem törődnek eléggé az olvasómozgalommal, lebecsülik a szervezés jelentőségét.

E tapasztalatok felhasználásával s a szükségletnek megfelelően felfejlesztett mozgalmi kerettel lépünk a mozgalom újabb szakaszába. A február elején megrendezésre kerülő

Nagybudapesti

Könyvtáros Értekezlet

napirendjén újabb olvasómozgalmi könyvek ismertetésére kerül sor, a szocialista-realista szépirodalom újabb nagyszerű alkotásai jutnak az olvasók kezébe: *Aszárjev* regénye, a Távolság Moszkvától, *Pavlenko* Boldogság című műve, *German*: Történetek Dzerzsinszkij életéből, *Asztalos* István Szél fuvatlan nem indul című regénye és *Iljin-Szegal*: Hogyan lett az ember óriás című ismeretterjesztő műve.

Ezek a kitűnő könyvek, megfelelő időben és elegendő példányszámban állnak majd a dolgozók rendelkezésére. Nem lesz zökkenő a könyvellátásban. A várható, egyre növekvő igényt is beszámítva, már készíttik a kiadók az olvasómozgalom könyveit és — az olvasók kívánságát (de az írókét, kiadókét is) teljesítve — az új könyvekhez kérdőíveket mellékelnek, amelyeken az olvasó véleményt mondhat.

Az olvasómozgalomban élenjáró üzemekben általában megnőtt a színház- és mozilátogatók száma is, megjavult a kultúrunka s a megnövekedett termelési eredményekben is érezhető az olvasás hatása.

A kultúra, az olvasás egyre inkább sajátjává válik az egész magyar népnek. És minél nagyobb méreteket ölt az olvasómozgalom, annál hamarabb következhetik el az az idő, amikor nálunk is ugyanúgy, mint a Szovjetunióban, mindennapos szükséglet lesz a könyv, közkinca a kultúra.